

**EUGÉNIUSZ ÖKUMENIKUS NAPI EVANGÉLIUMA
SZELLEMI KINCSESLÁDIKA - TALÁLT VARÁZSIGÉK
A VILÁGON A LEGJOBB DOLGOK INGYEN VANNAK!?**

A tihanyi echóhoz
Csokonai Vitéz Mihály

Oh, Tihanynak riadó leánya!
Szállj ki szent hegyed közül.
Ím, kit a sors eddig annyit hánya,
Partod ellenébe ül.
Itt a halvány holdnak fényén
Jajgat és sír elpusztúlt reményén
Egy magános árva szív.
Egy magános árva szív.

Míg azok, kik bút, bajt nem szenvednek
A boldogság karjain,
Vígadoznak a kies Fürednek
Kútfején és partjain;
Addig én itt sírva sírok.
És te, Nympha! a mit én nem bírok,
Verd ki zengő bérceden.
Verd ki zengő bérceden.

Zordon erőik, durva bércek, szirtok!
Harsogjátok jajjaim!
Tik talám több érzéssel bírtok,
Mintsem embertársaim,
Kik keblekből számkivetnek,
És magok közt csúfra emlegetnek
Egy szegény boldogtalant.
Egy szegény boldogtalant.

Akik hajdan jó barátim voltak
Még felköltek ellenem,
Üldözőim pártjához hajoltak:
Óh! miket kell érzennem,
A midőn már ők is végre
Úgy rohannak rám, mint ellenségre,
Bár hozzájuk hív valék.
Bár hozzájuk hív valék.

Nincsen, aki lelke vígasztalja,
Oly barátim nincsenek;
Vállat rándít, aki sorsom hallja;
Már elhagytak mindenek.
Nincsen szív az emberekbe':
Hadd öntsem ki hát vaskebletekbe
Szívem bús panasszait.
Szívem bús panasszait.

Lilla is, ki bennem a reménynek
Még egy élesztője volt,
Jaj, Lillám is a tyrran törvénynek
S a szokásnak meghódolt.
Hogy vagy most te, áldott lélek?
Én ugyan már elhagyatva élek
A tenger kínok között.
A tenger kínok között.

Óh, van-é még egy Erémi szállás,
Régi barlang, szent fedél,
Melyben egy bölcs csendes nyugtot, hálást
E setét hegyekben lél?
Hol csak egy kő lenne párna,
Hol sem ember, sem madár nem járna,
Mely megháborítana.
Mely megháborítana.

Abban, gondolom, hogy semmi jussal
Ellenkezni nem fogok,
Hogyha én egy megvetett virtussal
Itt egy kőben helyt fogok.
S e szigetnek egy szögében,
Mint egy Rousseau Ermenonvillében,
Ember és polgár leszek.
Ember és polgár leszek.

Itt tanulom rejtek érdememmel
Ébresztgetni lelkeimet.
A természet majd az értelemmel
Bölcsőbbé tesz engemet.
Távol itt, egy más világban,
Egy nem esmért szent magánosságban
Könnyezem le napjaim.
Könnyezem le napjaim.

Itt halok meg. E setét erdőben

A szomszéd pár eltemet.
Majd talám a boldogabb időben
Fellelik sírhelyemet:
S a mely fának sátorában
Áll együgyű sírhalmom magában,
Szent lesz tisztelt hamvamért.
Szent lesz tisztelt hamvamért.

*

Mert a boldogságra kevés a jelen,
A múlton épül az s az emlékezeten ...
(Tompá Mihály

*

Micsoda kis rész jut egy-egy emberre
a végtelen és mérhetetlen időből!
Milyen gyorsan eltűnik ez is a feneketlen időben!
Milyen kisrész az egész anyagból!
Milyen kis hányad a világlélekből.
S az egész földnek mekkora kis rögén csúszol- mászol!
Gondold meg mindezt...
Gondold meg,
hogyan ami téged láthatatlan szálakkal ide-oda rángat,
az benned van elrejtve.
Marcus Aurelius

*

Tehát mi az idő?

Ha senki nem kérdezi tőlem,
akkor tudom.
Ha azonban kérdezőnek kell megmagyaráznom,
akkor nem tudom.
Mégis nagy merészen állítom:
tudom, ha semmi el nem múlnék, nem beszélhetnék múlt időről,
ha semmi nem következne, nyomát sem lelnék a jövő időnek
és ha semmi nem volna jelen, hiányoznék akkor a jelen idő.
Ámde miképpen van ez a két idő, múlt és jövő,
ha a múlt már nincsen, a jövő pedig még nincsen?
A jelen pedig, ha mindig jelen maradna, nem zuhanna a múltba,
nem idő volna hanem örökkévalóság.
Ha tehát a jelen csak úgy lehet idő, ha a múltba hanyatlak,
miképpen mondjuk róla, hogy létezik?

Hiszen létezésének oka éppen az, hogy nem lesz.
Nem mondjuk tehát valóságos időnek,
csak úgy, ha arra törekszik, hogy majd ne legyen.
(Szent Ágoston)

*

Életbátorság: próba-szerencse

Ha az okosság a tapasztalaton nyugszik,
melyiket illeti meg inkább az okos elnevezés:
a bölcsét,
aki részint szemérmetességből,
részint félelemből semmihez sem fog,
vagy a balgát,
akit sem a szemérmetesség, mert ezt nem ismeri,
sem a veszély, mert ez eszébe se juthat,
vissza nem rettent semmitől?
A bölcs a régi könyvek közt merül el,
ahonnan csak merő szőrszálhasogatást tanul,
ellenben a balgata azzal, hogy mindent megpróbál,
ha nem csalódom, valódi boldogságra tesz szert.

*

HÁRMASKÖTÉL

Sokkal jobb dolga van a kettőnek, mint az egynek.
Mert ha elesnek is, az egyik felemeli társát.
Jaj, pedig az egyedülvalónak, ha elesik, nincsen, aki felemelje.
Hogyha együtt fekűszenek ketten, megmelegszenek.
Az egyedülvaló, pedig mi módon melegedhet meg?
Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak,
és a hármas kötél nem hamar szakad el.

*

Disztingválás - distinkció

Aki helyesen tud
különbséget tenni,
egyedül az tud helyesen tanítani
Aquinói Szent Tamás

*

A boldogságot csak az bírja el, aki elosztja.
A fény csak abban válik áldássá, aki másnak is ad belőle.
Mert amikor bennünket elküldtek, az útrabocsájtó Hatalom így szólt:
Rád bízok minden embert külön, kivétel nélkül mindenkit, segíts,
adj enni, adj ruhát, mindenkire vigyázz úgy mint magadra,
és ne hagyd a sötétségben elmerülni.
Amit szerzel, amit elérsz, amit tudsz, amit átélsz, osszad meg.
Az egész világ a tiéd.
Szabad vagy a kövektől az éterig.
Ismerd meg, hódítsd meg, senki se tiltja,
de jaj neked, ha magadnak tartod.
Elbocsátlak téged is, mint mindenkit:
felelős vagy minden emberért aki veled él,
s el kell számolnod minden fillérrel, amit magadra költesz,
minden örömmel amit magadba zártál,
és minden boldog pillanattal, amit magadnak tartottál meg.
Most eredj és élj, mert a világ a tiéd.
Hamvas Béla

*

VÖRÖSMARTY MIHÁLY MIT CSINÁLUNK?

Mit csinálnak Magyarhonban?
Esznek, isznak és danolnak.
Semmi baj sincs? semmi gondrém,
Hogy majd érte meglakolnak?
Van biz itt baj; de hiába
Enni csak kell az embernek;
S inni hogy ne kéne, ahol
Oly dicső borok teremnek;
Csakhogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra.
Korhely-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

Mit csinálnak Magyarhonban?
Esznek, isznak, álmodoznak.
Semmi baj sincs? semmi gondrém,
Hogy az álmok megszakadnak?
Van biz itt baj; de hiába,
Olyan édes álmodozni!
S néha tán jobb, mint fejünkkel
Faltörősdit játszadozni:
Csakhogy aztán,

Majd ha ember kell a gátra,
Álmos-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

Mit csinálnak Magyarhonban?
Esznek, isznak, gondolkoznak.
És miről az istenadták?
Hogy tán élni kén' a honnak!
Kár biz az; de már hiába,
Gondolatnak nincsen gátja,
És ha úgy van, amint mondják,
Gondolat a tettek bátyja:
Csakhogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra,
Méla-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

Mit csinálnak Magyarhonban?
Esznek, isznak, hadakoznak.
Szörnyűség! - No nem kell félni,
Csak szavakkal kardlapoznak.
Kár a szóért; de hiába,
Szóból ért a magyar ember,
S gyakran a szó dolgokat szül,
Gyakran a szó éles fegyver:
Csakhogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra,
Nyelves-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

Mit csinálnak Magyarhonban?
Esznek, isznak s tán dolgoznak?
Félig-meddig: mert nem tudják,
Másnak lesz-e vagy magoknak.
Ennyi is kár; de hiába,
Munka jobb a koplalásnál,
S jobb az edzett kar, ha ép vagy,
Mint ha selymen sántikálnál.
És hogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra,
Gyenge-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

Mit csinálnak Magyarhonban?
Szőnek, fonnak és akarnak -
Tán vakarnak? semmi tréfa!

Posztó is kell a magyarnak.
Hát takács-e a magyar nép?
Nem szégyenli a vetéllőt?
Semmi baj! tán összefűzi,
Amit a sors egybe nem szőtt:
Csakhogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra,
Gépi-gyáván
Ne maradjon senki hátra.

És, pedig - mit is beszéltem?
A vadásznak jó a cserje;
A költő hadd álmodozzék;
A kovács a vasat verje.
Minden ember, amihez tud,
Ahhoz lásson télen, nyáron,
S a paraszt borbély helyében
Úr szakállát ne kaszáljon.
És hogy aztán,
Majd ha ember kell a gátra,
Aki hitvány,
Félre tölünk, menjen hátra!

1844. október - november 10.

*

De amíg azt hiszed, hogy
dobog valahol egy szív, mely érted dobog,
bocsáss meg az embereknek.
Egy emberi szív, mely önzetlenül érez irányodban,
elég, hogy megbocsáss mindazoknak,
kiknek önző és komisz szívét megismerted:
elég, hogy megbocsáss az emberek összességének.
Nem kell sok, hogy
a reménytelenség közepette megengeszteljenek.
Egy ember is elég.
nem igaz, hogy nem találkoztál ezzel az emberrel.
Csak éppen ideges voltál, vagy türelmetlen és mohó, s odább mentél.
Mert ember vagy, s mert ilyen az emberi szív.
(Márai Sándor: A szívről)

*

A vízen száraz lábbal átkelni?

A tanítvány hite
a mester csodatévő erejében sziklaszilárd volt.
Ha a gurunak csak nevét ejtette ki,
már úgy tudott a vizeken járni, mint akár a szilárd talajon.
Meghallotta ezt a guru, s azt gondolta:
"Hogyan?
Már pusztá nevem is csodát tesz?
Milyen nagy és csodálatos lehetek akkor én magam!"
Másnap maga is megkísérelte, hogy száraz lábbal átjusson a folyón.
Közben így suttogott: "Én! Én! Én!"
De alig érintette lába a vizet, elmerült és megfulladt.
A hit csodát tesz - az önimádat halál.

*

Hsziang-Jen azt mondta:
- Valaki egy ezer láb mély szakadék felett kinyúló faágra
kötelet köt és fogával ráakaszkodva lóg.
Most valaki arra jön és azt kérdezi:
"Mi volt az értelme annak, hogy Bodhidharma Indiából Kínába jött?"
- Ha az ember válaszol, száját ki kell nyitnia,
a kötelet elereszti és a mélybe zuhan.
Ha nem válaszol, a legfontosabb kérdéssel szemben közömbös.
Mit tennél helyében?

*

Ha a szexualitásból
kiirtják a szellemet,
akkor a nemiség holtteste
megfertőzi rothadásos bűzével
az egész civilizációt

*

JELEN NEM VALÓ

A jelennél sohase állunk meg.
A jövő elé vágunk, mert túl lassúnak találjuk és siettetjük;
vagy pedig a múltat idézzük, hogy az időt megállítsuk,
mert azt hisszük, hogy túl gyors.
Olyan ostobák vagyunk, hogy abban az időben tévelygünk,
amely nem a mienk,
és közben megfélelkezünk arról, amely a mienk.
Hiúk vagyunk, hogy álmodozunk arról, ami nincs többé
és az egyetlen jelen pillanatot közben elszalasztjuk.

Azért tesszük ezt, mert a jelen sokszor bántó.
Elrejtjük, mert kellemetlen;
ha pedig kellemes, azon búsulunk, hogy elmúlik.
A jelent a jövővel akarjuk életben tartani,
és olyan dolgok felől rendelkezünk,
amelyeket még el sem értünk,
oly időre, amelyet nem biztos, hogy elérünk

*

Istenhez két ember jut közel:
az alázatos, aki bármilyen értelmi fokon álljon is,
szívesen hajt fejet,
vagy pedig az, akiben elég képesség van arra,
hogy meglássa az igazságot még akkor is, ha az ellenére van.
PASCAL

*

Aztán az egész emberi élet nem egyéb-e,
mint valami színdarab,
amelyben mindenki a más szerepét adja,
s mindenki addig játssza szerepét,
amíg a színigazgató a színpadról le nem lépteti?
Egyébiránt az igazgató ugyanazt a színészt
sokszor különféle öltözékben is fellépteti úgy,
hogy aki csak az imént bíborruhás királyt játszott,
az nemsokára rongyos szolga szerepét játssza.
Valóban, az egész élet olyan, mint a színdarab,
csak hogy ezt egyetlenegyszer adjuk elő

*

Petőfi Sándor
Magyarország

Te sem termettél ám szakácsnak.
Magyarország, édes hazám!
A sült egy részét nyersen hagynád,
S elégetnéd más oldalán.
Míg egyfelől boldog lakóid
Megfúlnak a bőség miatt:
Hát másfelől meg éhhalállal
Megy sírba sok szegény fiad.

Eperjes, 1845. április

*

Szól a magyar rádió!?

"Ha a rádióban megszólalok,
ez a felelősségérzés a legmagasabbra fokozódik:
mi az, amit az egész magyarságnak el kell mondanom.
A zene az egész emberiséghez szól,
a beszéd csak a nyelv közösségéhez.
De a nyelvközösség nemzeti közösséget jelent:
aki a rádióban megszólal, a nemzet munkása.
Így a rádió, mint élő szó, élő nyilatkozatközvetítő,
a legnagyobb mértékben részességet vállal a nemzeti munkában.
Az írásnál is inkább csak egy nemzetnek céljait tudja szolgálni.
Az írást le lehet fordítani idegen nyelvekre;
a rádióbeszéd elhangzik,
s hatása csak a nyelvet értők lelkében maradhat vissza.
A rádiót hallgatók sokkal egységesebbek,
mint bármely művészet élvezői."
Móricz Zsigmond

*

Juhász Gyula
Haláltánc ének

A bölcsességek bölcsessége:
Táncolni a halál elébe,
Táncolni vígan és vakon,
Mint pille őszi parlagon.

Próbáltam én mindent e földön,
Tudást, szerelmet vágyva, gyötrőn,
De minden léptem sírba vitt
És minden vágyam kába itt.

Elfonnyad itt a csók, a rózsa,
A csillag is lehull a porba,
Igazság, szépség hervatag,
Nincs semmi új a nap alatt.

A bölcsességek bölcsessége:
Táncolni a halál elébe.
Táncolni vígan és vakon
A rózsatermő sírokon.

*

A VILÁG ÉS A VILÁGOSSÁG FIAI

A tanítványoknak pedig ezt mondta:

„Egy gazdag embernek volt egy intézője.

Bevádolták nála, hogy eltékozolja a vagyonát.

Erre magához hívatta és azt mondta neki:

„Mit hallok rólad?

Adj számot gazdálkodásodról,

mert nem lehetsz tovább az intézőm!"

Az intéző ezt mondta magában:

Mitévő leszek, ha uram elveszi tőlem az intézőséget?

Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek.

Tudom már, mit teszek, hogy

befogadjanak az emberek a házukba, ha elmozdít az intézőségből.

Magához hívta tehát urának minden egyes adósát,

és megkérdezte az elsőtől:

„Mennyivel tartozol uramnak?"

Az így felelt: „Száz korsó olajjal."

Erre azt mondta neki:

„Vedd elő adósleveledet, ülj le hamar, és írd ötvenet!"

Azután megkérdezte a másikat: „Hát te mennyivel tartozol?"

Az így válaszolt: „Száz véka búzával."

Erre azt mondta neki:

„Vedd elő adósleveledet, és írd nyolcvanot!"

Az úr megdicsérte a hamis intézőt, hogy okosan cselekedett;

mert a világ fiai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál.

Lukács 16,1-8

*

LEVEGŐT!

Ki tiltja meg, hogy elmondjam, mi bántott
hazafelé menet?

A gyepre éppen langy sötétség szállott,

mint bársony-permeteg

és lábom alatt álmatlan forogtak,

ütött gyermekként csendesen morogtak

a sovány levelek.

Fürkészve, körben guggoltak a bokrok

a város peremén.

Az őszi szél köztük vigyázva botlott.

A hűvös televény
a lámpák felé lesett gyanakvóan;
vadkácsa riadt hápogva a tóban,
amerre mentem én.

Épp azt gondoltam, rám törhet, ki érti,
e táj oly elhagyott.
S im váratlan előbukkant egy férfi,
de tovább baktatott.
Utána néztem. Kifoszthatna engem,
hisz védekezni nincsen semmi kedvem,
mig nyomorult vagyok.

Számon tarthatják, mit telefonoztam
s mikor, miért, kinek.
Aktákba írják, miről álmodoztam
s azt is, ki érti meg.
És nem sejthetem, mikor lesz elég ok
előkotorni azt a kartotékot,
mely jogom sérti meg.

És az országban a törékeny falvak
- anyám ott született -
az eleven jog fájáról lehulltak,
mint itt e levelek
s ha rájuk hág a felnőtt balszerencse,
mind megcsörren, hogy nyomorát jelentse
s elporlik, szétpereg.

Óh, én nem így képzeltem el a rendet.
Lelkem nem ily honos.
Nem hittem létet, hogy könnyebben tenghet,
aki alattomos.
Sem népet, amely retteg, hogyha választ,
szemét lesütve fontol sanda választ
és vidul, ha toroz.

Én nem ilyennek képzeltem a rendet.
Pedig hát engemet
sokszor nem is tudtam, hogy miért, vertek,
mint apró gyermeket,
ki ugrott volna egy jó szóra nyomban.
Én tudtam - messze anyám, rokonom van,
ezek idegenek.

Felnöttem már. Szaporodik fogamban

az idegen anyag,
mint szívemben a halál. De jogom van
és lélek vagy agyag
még nem vagyok s nem oly becses az irhám,
hogy érett fővel szótlanul kibírnám,
ha nem vagyok szabad!

Az én vezérem bensőmből vezérel!
Emberek, nem vadak -
elmék vagyunk! Szívünk, míg vágyat érlel,
nem kartoték-adat.
Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet,
jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!

JÓZSEF ATTILA
1935. november 21.